

6. Wielomiany i wyrażenia wymierne

Wielomiany

Funkcję zmiennej rzeczywistej x daną wzorem:

$$w(x) = a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_1 x + a_0$$

gdzie $a_n \neq 0$, $n \in \mathbb{N}$, nazywamy **wielomianem** stopnia n .

- Funkcję stałą w równą zero nazywamy **wielomianem zerowym** ($w \equiv 0$) i jego stopnia nie określamy.
- Liczby $a_n, a_{n-1}, \dots, a_1, a_0$ nazywamy **współczynnikami** wielomianu, a współczynnik a_0 – **wyrazem wolnym**.
- Liczbę a nazywamy **pierwiastkiem** wielomianu w , jeśli $w(a) = 0$.
- Każdy niezerowy wielomian można przedstawić jako iloczyn czynników stopnia co najwyżej drugiego.

Wyrażenia wymierne

Wyrażenie postaci:

$$\frac{v(x)}{w(x)}$$

gdzie v i w są wielomianami oraz $w(x) \neq 0$, nazywamy **wyrażeniem wymiernym**.

Zestaw A. Zadania powtórzeniowe

1. Wyznacz różnicę $s - t$, a następnie oblicz jej wartość dla $x = -\sqrt{2}$.

a) $s(x) = x^6 - 1\frac{1}{4}x^4 + x^2 - 6$, $t(x) = \frac{1}{2}x^4 - x^2 - 6$

b) $s(x) = \sqrt{1\frac{9}{16}x^4 + \sqrt{2}x^3 - \frac{1}{8}x^2}$, $t(x) = 0,25x^4 - 2\sqrt{2}x^3 + 0,375x^2$

2. Zapisz wyrażenie w postaci sumy algebraicznej.

a) $x\left(\frac{x}{2} + 1\right)^2 - \frac{x}{2}(4x - 1)$

c) $(x^2 - 1)(x^2 + x - 1) - (x^2 - 2)^2$

b) $(3x^2 - 1)^2 - 9x^2(1 - x)^2$

d) $(5 + 2x^3)^2 + 4x^2(x^2 + 1)(1 - x^2)$

3. Oblicz wartość wyrażenia dla podanego x .

a) $(x - 5)(x^2 + 5x + 25)$, $x = \sqrt[3]{5}$

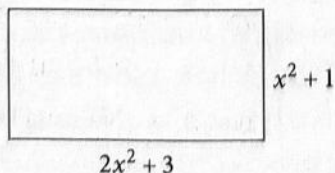
c) $(3x + 1)(9x^2 - 3x + 1)$, $x = -\sqrt[3]{3}$

b) $(3 - 2x)(4x^2 + 6x + 9)$, $x = \sqrt[3]{2}$

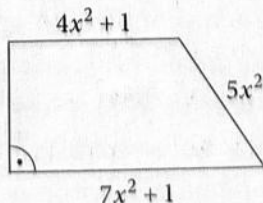
d) $(x - 1)(x + 1)(x^4 + x^2 + 1)$, $x = -\sqrt[3]{4}$

4. Zapisz w postaci wielomianu obwód l i pole p figury przedstawionej na rysunku. Oblicz pole i obwód tej figury dla $x = \frac{1}{2}$.

a)

b)

c)

